

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
“ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΑ ΣΤΙΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ”**

**Εργαστήριο I:
Παρέμβαση στην εξάρτηση και στρατηγικές κινητοποίησης
προς την αναζήτηση βοήθειας**

Υπεύθυνος Εργαστηρίου: Γιοβαζολιάς Άκης

Υπεύθυνη συντονισμού OKANA: Βασιλική Τσουρά

Διδάσκοντες OKANA:

Ζαφειρία Δετοράκη (κοινωνική λειτουργός/ ψυχοθεραπεύτρια), Χρυσοβάλαντη Κόκκοτα (ψυχολόγος), Όλγα Κωνσταντίνου (ψυχολόγος), Μιχαήλ Μιχάλης (Κοινωνικός Λειτουργός), Πετριλής Δημήτρης (ψυχολόγος), Παπαδόπουλος Σωτήρης (Κοινωνιοθεραπευτής), Σταυρόπουλος Βασίλης (Κοινωνικός λειτουργός), Αγγελική Τίγκα (ψυχολόγος), Ευάγγελος Φουστέρης (κοινωνιολόγος), Πλάτων Χριστόπουλος (ψυχίατρος)

Περιγραφή και στόχοι εργαστηρίου

Ο βασικός στόχος του εργαστηρίου είναι η εκπαίδευση των συμμετεχόντων ώστε να μπορέσουν να κατανοήσουν τον τρόπο που προσεγγίζει, κινητοποιεί και παρεμβαίνει συμβουλευτικά και θεραπευτικά σε ατομικό επίπεδο ο ειδικός σε εξαρτημένα από ουσίες άτομα

Στο εργαστήριο θα παρουσιαστούν θέματα δεοντολογίας, ο ρόλος του ειδικού των εξαρτήσεων και η σημασία της θεραπευτικής σχέσης. Οι συμμετέχοντες θα εκπαιδευτούν στη χρήση διαγνωστικών εργαλείων και εργαλείων αξιολόγησης. Με βάση τις κλινικές και ψυχοκοινωνικές παραμέτρους, οι οποίες σχετίζονται με τις εξαρτησιογόνες ουσίες, οι συμμετέχοντες θα εκπαιδευτούν στην αξιολόγηση του θεραπευτικού κινήτρου των εξαρτημένων, στην εκτίμηση των θεραπευτικών αναγκών και στο σχεδιασμό του θεραπευτικού πλάνου. Επιπλέον θα κατανοήσουν την αναγκαιότητα της συνεργασίας της διεπιστημονικής ομάδας.

Μέσα από τη συμμετοχή τους στο εργαστήριο θα κατανοήσουν το ψυχοκοινωνικό προφίλ του έφηβου χρήστη και το πλαίσιο των παρεμβάσεων σε αυτό τον πληθυσμό.

Οι συμμετέχοντες θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να μάθουν και να εφαρμόσουν οι ίδιοι γνωσιακές - συμπεριφοριστικές τεχνικές που ενδείκνυνται για τη διαχείριση θυμού και τη διαχείριση στρες σε τοξικοεξαρτημένα άτομα.

Μέσω των βιωματικών ασκήσεων θα κατανοήσουν βασικά σημεία της Κινητοποιητικής συνέντευξης και θα εξοικειωθούν με την έννοια της Πρόληψης Υποτροπών, η οποία αποτελεί ένα πολύ κεντρικό σημείο στη θεραπεία των εξαρτήσεων.

Θα έχουν επιπλέον την δυνατότητα να γνωρίσουν το πλαίσιο των Υπηρεσιών Άμεσης Πρόσβασης και τρόπους προσέγγισης και αντιμετώπισης του εξαρτημένου χρήστη που είναι εκτός θεραπευτικών προγραμμάτων (streetwork)

Στο εργαστήριο τέλος θα παρουσιαστούν οι κοινωνικοπρονοιακές δομές και πως κινητοποιούνται οι εξαρτημένοι χρήστες ως προς την αξιοποίηση αυτών των δομών.

Μεθοδολογία

Το εργαστήριο θα υλοποιηθεί με τις εξής μεθόδους:

- Θεωρητικές και Εμπειρικές εισηγήσεις
- Βιωματικές διαδικασίες (π.χ. προσομοιώσεις, παιχνίδια ρόλων)
- Εφαρμογές του εκπαιδευτικού υλικού μέσω ασκήσεων
- Μελέτη κλινικής περίπτωσης
- Αξιοποίηση μικρών ομάδων εργασίας
- Αξιοποίηση βιβλιογραφίας

Αξιολόγηση

1. Συμμετοχή (5%)

Κριτήριο αξιολόγησης θα αποτελέσει η εκτίμηση για την ενεργητική συμμετοχή στις βιωματικές διαδικασίες και η ανάληψη πρωτοβουλιών κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου.

2. Αναστοχαστική εργασία (25%)

Μετά από κάθε θεματική ενότητα ο φοιτητής θα πρέπει να ετοιμάσει μια αναστοχαστική εργασία μεγέθους 1-2 σελίδες. Θα καταγράψει τις σκέψεις του, τα ερωτήματα και συμπεράσματα που αναδύονται μετά από κάθε εργαστήριο. Ειδικότερα θα χρειαστεί να απαντήσει τα παρακάτω ερωτήματα για κάθε θεματική ενότητα.

Θεματικές ενότητες:

1. Ποια προσωπικά χαρακτηριστικά πιστεύεις πως θα σε δυσκόλευαν στην επαφή σου με τους χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών;

Τι κατά την άποψη σου είναι σημαντικό στην θεραπευτική σχέση στην θεραπεία των εξαρτήσεων και γιατί;

2. Ποια κριτήρια πρέπει να ληφθούν υπόψη σε μια κλινική αξιολόγηση και στο σχεδιασμό ενός θεραπευτικού πλάνου; Ποιες είναι οι ιδιαιτερότητες και δυσκολίες;
3. Ο κάθε φοιτητής θα συμπληρώσει ένα εργαλείο αξιολόγησης. Ποιοι παράγοντες πιστεύεις δυσκολεύουν στην διεξαγωγή του εργαλείου;
4. Ποιες ιδιαιτερότητες έχει ο πληθυσμός του εφήβου και τι χρειάζεται να λάβουμε υπόψη στη προσέγγιση του, είτε κινητοποιητικά, είτε θεραπευτικά ώστε να διαμορφωθεί ένα κατάλληλο θεραπευτικό πλάνο;
5. Θυμήσου μια περίπτωση δική σου που σχετίζεται με το πως διαχειριστήκες μια στρεσογόνα κατάσταση. Τι σε βοήθησε ή τι σε δυσκόλεψε στο να διαχειριστείς το συναίσθημα αυτό;
6. Θυμήσου μια περίπτωση δική σου που σχετίζεται με το πως διαχειρίστηκες το θυμό σου ή τον θυμό του άλλου. Τι σε βοήθησε ή τι σε δυσκόλεψε στο να διαχειριστείς το συναίσθημα αυτό;
7. Ποιες έννοιες της κινητοποιητικής συνέντευξης μου έκαναν εντύπωση και πως μπορούν να με ωφελήσουν ως επαγγελματία αλλά και στην προσωπική ζωή.
8. Πώς μπορεί να επηρεάσει η υποτροπή τη θεραπευτική πορεία. Ποιοι παράγοντες μπορεί να συντελέσουν σε αυτό. Κάνε μια αυτοαναφορά για μια δική σου υποτροπή (δεν είναι απαραίτητο να αφορά εξάρτηση), πως τη διαχειρίστηκες και πως θα μπορούσες να τη διαχειριστείς διαφορετικά σύμφωνα με τις γνώσεις που έλαβες από το εργαστήριο.
9. Αναστοχασμός και συμπεράσματα γύρω από την “δουλειά στο δρόμο” και τον χρήστη εκτός προγραμμάτων θεραπείας
10. Αναστοχασμός γύρω από τις κοινωνικό - προνοιακές ανάγκες των χρηστών και πως αυτές μπορεί να επηρεάζουν την θεραπευτική πορεία του εξαρτημένου ατόμου

3. Εργασία Μελέτη Περίπτωσης (30%)

Μετά την ολοκλήρωση του εργαστηρίου οι συμμετέχοντες θα κληθούν σε ατομικό επίπεδο να μελετήσουν μια περίπτωση χρήστη εξαρτησιογόνων ουσιών.

Στο πλαίσιο της μελέτης θα ζητηθεί να διερευνήσουν τις θεραπευτικές ανάγκες και να σχεδιάσουν ένα θεραπευτικό πλάνο. Επίσης θα κληθούν να παρουσιάσουν πως θα αξιοποιήσουν τα εργαλεία και τις κατάλληλες θεραπευτικές παρεμβάσεις που έχουν διδαχθεί στο εργαστήριο. Στην εργασία θα πρέπει να φαίνεται ο αναστοχασμός γύρω από την περίπτωση και την επιλογή των παρεμβάσεων και να περιγραφεί διεξοδικά ένας υποτιθέμενος διάλογος συνεδρίας (συμβουλευτικής, κινητοποιητικής ή θεραπευτικής κλπ). Η θεραπευτική παρέμβαση θα είναι προσαρμοσμένη σύμφωνα με τις ανάγκες που έχει η περίπτωση μελέτης και στο πλαίσιο των θεματικών ενοτήτων που έχουν διδαχθεί. Η έκταση της εργασίας θα πρέπει να είναι γύρω στις 3.500 λέξεις. Η εργασία θα αξιολογηθεί με βάση την πληρότητα της παρουσίασης της κλινικής περίπτωσης.

4. Επίδειξη θεραπευτικών δεξιοτήτων (40%)

Μετά την ολοκλήρωση του εργαστηρίου θα κληθούν οι φοιτητές να επιδείξουν με μορφή παιχνιδι ρόλων τις δεξιότητες - τεχνικές που έχουν διδαχθεί. Θα αναπαραστήσουν μια συνεδρία, ανά δυο άτομα, όπου θα εναλλάσσονται στους ρόλους θεραπευτή και θεραπευόμενου. Η διάρκεια της συνεδρίας θα είναι 15 min. Θα δοθεί σε κάθε δυάδα το πλαίσιο της συνεδρίας, όπου θα πρέπει ο θεραπευτής να αναγνωρίσει και να επιδείξει την κατάλληλη προσέγγιση / παρέμβαση.

Παρακολούθηση

Το εργαστήριο θα διεξάγεται **Πέμπτη 17.30 - 20.30** και **Παρασκευή 14.30 - 17.30**

Το 1ο εισαγωγικό εργαστήριο θα διεξαχθεί την Τετάρτη **5/10/2016** στις **11.30 - 14.30**.

Η ενότητα 9 “Πρόληψη υποτροπών I και II” θα γίνει την ίδια μέρα **Πέμπτη 25/11/2016** **14.30 - 20.30**

Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική (2 επιτρεπτές απουσίες)

Είναι απαραίτητο να ακολουθηθεί ο κανόνας δεοντολογίας που αφορά την εχεμύθεια και να τηρείται συνέπεια στο χρόνο.

Πρόγραμμα Εργαστηρίου

Ημερομηνία	Τίτλος θεματικής ενότητας	Διδάσκων/ Διδάσκουσα
Τετάρτη 5/10/2016 11.30 - 14.30	Εισαγωγή στο Εργαστήριο	Γιοβαζολιάς Α.
Πέμπτη 6/10/2016	Δεοντολογία - Ρόλος του ειδικού	Σταυρόπουλος Α.
Παρασκευή 14/10/2016	Κλινική αξιολόγηση θεραπευτικών αναγκών	Χριστόπουλος, Π.
Πέμπτη 20/10/2016	Εργαλεία Διάγνωσης και Αξιολόγησης (TDI - EuroPASI)	Κόκκοτα Χ.
Πέμπτη 27/10/2016	Θεραπευτική προσέγγιση του εφήβου χρήστη	Πετριλής Δ.
Πέμπτη 10/11/2016	Διαχείριση στρες	Κωνσταντίνου Ο.
Παρασκευή 11/11/2016	Διαχείριση θυμού	Κωνσταντίου Ο.
Πέμπτη 17/11/2016	Κινητοποιητική συνέντευξη Ι	Τίγκα Α.
Παρασκευή 18/11/2016	Κινητοποιητική συνέντευξη ΙΙ	Τίγκα Α.
Παρασκευή 25/11/2016	Πρόληψη Υποτροπών Ι	Φουστέρης Ε.
Παρασκευή 25/11/2016 (θα διεξαχθεί συνεχόμενο σε μια ημέρα)	Πρόληψη Υποτροπών ΙΙ	Φουστέρης Ε.
Πέμπτη 15/12/2016	Η ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση χρηστών εκτός θεραπευτικών προγραμμάτων (streetwork)	Παπαδόπουλος, Σ. - Μιχαήλ, Μ.
16/12/2016	Διερεύνηση κοινωνικών προνοιακών ζητημάτων	Δετοράκη, Ζ.